

Udenrigsministeriet

Folketingets Udenrigsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
	2021-22379	MENA	24. juni 2021

URU alm. del - svar på spørgsmål 347 fra Christian Juhl (EL) stillet den 9. juni 2021 til udenrigsministeren og transportministeren.

Spørgsmål

Den franske togproducent Alstom, som skal levere elektriske tog og vedligehold til Danmark for op mod 20 mia. kr., er ifølge artiklen "Danmarks nye leverandør af eltog vedligeholder letbaner til israelske bosættelser" på danwatch.dk den 6. maj 2021 på FN's liste over firmaer med bånd til israelske bosættelser. Regeringen fraråder ellers investeringer, der styrker bosættelserne. Finder ministrene ikke, at handel med Alstom er i strid med Folketingets beslutninger? Hvad vil ministrene gøre for, at firmaet Alstom trækker sig fra aktiviteter i bosættelserne? Hvordan vil ministrene løse dette dilemma, hvis det ikke er muligt at få firmaet til at trække sig fra bosættelserne?

Svar

Ifølge de oplysninger, Udenrigsministeriet er i besiddelse af, har Alstom ikke siden april i år været involveret i drift og vedligeholdelse af letbanen i Jerusalem. Alstom har tidligere gennem et lokalt datterselskab, Alstom Citadis Israel, sørget for vedligeholdelse af en del af Jerusalems letbane.

I forhold til den FN-liste over virksomheder med aktiviteter i de israelske bosættelser, som der refereres til i spørgsmålet, så er listen et resultat af, at FN's Menneskerettighedsråd i marts 2016 pålagde FN's højkommisær for menneskerettigheder at udarbejde og offentliggøre en sådan liste. Efter knap fire års arbejde blev den offentliggjort den 12. februar 2020.

Der er, som det anføres i rapporten fra højkommisæren, tale om en rent faktisk liste og ikke en juridisk vurdering af aktiviteterernes lovlighed. Hverken Danmark eller andre lande har været inddraget i arbejdet med

listen, der er udarbejdet på baggrund af informationer indhentet i perioden 1. januar 2018 til 1. august 2019.

Højkommisærens kontor (OHCHR) har over for Udenrigsministeriet bekræftet, at Alstoms placering på listen kan henføres til datterselskabet Alstom Citadis Israels aktiviteter med letbanen i Jerusalem på det tidspunkt, hvor listen blev udarbejdet. Det vil sige i tidsrummet 1. januar 2018 til august 2019. Listen er ikke opdateret siden, og OHCHR har oplyst, at der ikke ventes opdatering i den kommende tid på grund af manglende ressourcer.

Regeringens politik på de israelske bosættelser er meget klar. Bosættelserne er ulovlige efter folkeretten. De strider imod EU's politik og FN's sikkerhedsrådsresolution 2334. Regeringen støtter opfordringen i sikkerhedsrådsresolutionen til at skelne mellem Israel og de besatte områder. EU og Danmark skelner allerede, fordi vi opererer med en territorialklausul for at undgå, at bosættelser kan omfattes af aftaler med Israel. Det indebærer, at regeringsaftaler med Israel kun indgås, hvis de indeholder en klausul om ikke at kunne finde anvendelse i områderne besat af Israel siden 1967. Det håndhæver vi fra dansk side, fordi det er et meget konkret og synligt politisk signal om dansk opbakning til tostatsløsningen.

Til brug for besvarelsen har Transportministeriet oplyst følgende vedrørende kontrakten med Alstom Transport Danmark A/S:

”Transportministeren kan oplyse, at det er Alstom Transport Danmark A/S, som har vundet DSB's udbud og dermed skal levere fremtidens elektriske togmateriel. Alstom Transport Danmark A/S figurerer ikke på FN's liste af februar 2020 over virksomheder med økonomiske bånd til israelske bosættelser.

Listen blev offentliggjort to år efter, at DSB's udbud blev igangsat. Nærmere bestemt offentliggjorde DSB den 22. juni 2018 togudbuddet, mens Alstom Transport Danmark A/S blev prækvalificeret den 24. oktober 2018. FN offentliggjorde i februar 2020 sin liste over virksomheder med økonomiske bånd til israelske bosættelser.

I forhold til selve udbudsprocessen har DSB oplyst, hvilke udbudskrav der er lagt til grund for indkøbet. Først og fremmest er kontrakten tildelt Alstom Transport Danmark A/S på baggrund af et EU-udbud, der er gennemført efter EU's udbudsregler. Det betyder, at Alstom Transport Danmark A/S har skullet prækvalificeres. DSB har oplyst, at Alstom

Transport Danmark A/S i den forbindelse har dokumenteret, at de ikke er omfattet af de valgte udelukkelsesgrunde i udbudslovgivningen.

Samtidig har virksomheder, som er angivet på FN's liste ikke været tilbudsgiver eller støttevirksomheder i udbudsreglernes forstand i DSB's udbud. Derfor har DSB ikke kunnet stille krav om, at koncernforbundne selskaber ikke må optræde på FN's liste.

Ud fra EU retlige principper og i udbudsretlig henseende vurderer DSB, at DSB ikke lovligt kunne have udelukket Alstom Transport Danmark A/S fra at deltage i udbudsprocessen med begrundelsen om, at andre selskaber i Alstom koncernen optræder på listen.

Alstom Transport Danmark A/S er også forpligtet til at opfylde kontraktens bestemmelser i forhold til DSB's Code of Conduct. Således er Alstom Transport Danmark A/S forpligtet til - i forhold til de opgaver, de udfører for DSB - at overholde internationale konventioner og lovgivning i Danmark. Samtidig kan DSB sikre, at leverandøren ved udførelsen af kontrakten overholder DSB's Code of Conduct ved kontrol og sanktionsbestemmelser."

Til brug for besvarelsen har Erhvervsministeriet oplyst følgende vedrørende den danske tilgang konkret i forhold til danske virksomheder og investorers ansvar:

"Erhvervsministeriet har ikke umiddelbart viden om eller forholdt sig til, hvorvidt DSB eller Alstom har handlet i strid med internationale retningslinjer for ansvarlig virksomhedsdrift. Erhvervsministeriet kan dog oplyse følgende: Regeringen har en klar og grundlæggende forventning om, at alle danske virksomheder overholder regler og de internationale retningslinjer for international handel. Denne grundlæggende forventning til virksomhederne gælder naturligvis særligt, når de opererer i konfliktområder eller indgår i samarbejde med andre virksomheder, der gør.

Forventningerne til ansvarlig virksomhedsadfærd er bl.a. beskrevet i *FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv* og *OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder*. Der er her tale om internationale retningslinjer der, selvom de ikke er juridisk bindende, opstiller forventninger til, hvordan virksomheder bør agere. Retningslinjerne stiller ikke i sig selv krav om, at der er særlige geografiske områder, hvor man selv eller ens partnere ikke må drive virksomhed. Det, at en dansk virksomhed selv eller

samarbejdspartner har aktiviteter i et konfliktområde, er derfor ifølge de omtalte retningslinjer ikke i sig selv et problem.

Men vælger man at drive virksomhed i konfliktfyldte områder eller samarbejde med virksomheder, der gør, må der ifølge retningslinjerne forventes at være skærpede krav til risikoanalyserne og det løbende arbejde med due diligence processer. En due diligence proces handler om at identificere, afhjælpe og redegøre for aktuelle og potentielle negative indvirkninger på bl.a. menneskerettighederne, der afledes af virksomhedens aktiviteter. Også når det gælder aktiviteter i virksomhedernes værdikæder.

Det kan desuden bemærkes, at regeringen med succes har arbejdet for at løfte diskussionen om behovet for lovpligtig due diligence til EU-niveau. EU-Kommissionen forventes til efteråret at komme med et lovforslag om lovpligtig due diligence. Regeringen har store forventninger til, at fælles europæiske regler om due diligence kan bidrage til ensartede krav og forventninger og en styrket samfundsansvarlig erhvervsudvikling på tværs af EU-landene.

I Danmark er der ved lov nedsat Mæglings- og Klageinstitutionen for Ansvarlig Virksomhedsadfærd, også kaldet NCP Danmark, som er det nationale kontaktpunkt for OECD's retningslinjer. NCP Danmark har både til opgave at udbrede kendskabet til OECD's retningslinjer og til at behandle klager over danske virksomheder, som ikke overholder disse retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd. Alle har mulighed for at klage til NCP Danmark over mulige overtrædelser af OECD's retningslinjer, herunder også krænkelse af menneskerettighederne. Og det gælder både i virksomhederne selv, men også i deres værdikæder. Det er gratis, og der er råd og vejledning at hente hos institutionen.”

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod